

Minerva^{oo}

Minerva^{oo} is een methode voor "verhoogde democratie" (*Augmented Democracy*) die vertrekt vanuit de overtuiging dat beleid gebaseerd zou moeten zijn op lokale kennis en ervaringen en bovendien mee bepaald zou moeten worden door diegenen die dat beleid ondergaan.

Minerva^{oo} is geïnspireerd door 15 jaar ervaring van het stedelijk platform City Mine(d) in minder gegoede stadsbuurten in twaalf Europese landen. Eén van de lessen die hieruit werden geleerd, is dat de concentratie van macht bij politieke, economische en culturele elites maakt dat een aanzienlijke groep burgers geen stem krijgt in de besluitvorming. Het omgekeerd effect is dat deze groep vervreemdt van de besluiten en minder geneigd is om regels op te volgen.

Een methode voor een meer rechtvaardige en inclusieve vorm van democratie -wat hier *Augmented Democracy* wordt genoemd- moet daarom strategieën bevatten voor het verdelen en doen roteren van de macht. Bovendien hebben goedbedoelde pogingen tot burger-participatie en consultatie de neiging om uit te doven op het punt waarop verschillende goede ideeën omgezet moeten worden in een coherent beleid.

Zoals bij ieder modulair systeem is het net de integratie van afzonderlijke componenten (ideeën) die toelaat om de componenten daadwerkelijk met elkaar laat interageren en zo een meerwaarde te creëren.

Jay Forrester, vader van de zogenaamde *System Dynamics*-discipline die verband houdt met zowel het bedrijfsleven als met engineering, ecologie en stedelijke ontwikkeling, stelde vast dat "we leven in een continu circulair milieu. Iedere actie is gebaseerd op de huidige situatie. Deze acties beïnvloeden op hun beurt de toekomstige situatie, en die veranderde situatie wordt zelf opnieuw de basis voor nog latere acties. Er is geen begin of einde aan dit proces. *Feedback loops* linken mensen aan mekaar. Ieder mens reageert op de echo van zowel zijn eigen vroegere acties, als op de vroegere acties van anderen." Dit proces laat zich gelden in kleine, dagelijkse activiteiten zoals fietsen, waarbij on-evenwicht gecorrigeerd wordt door een draai aan het stuur, maar evengoed komt het aan bod in grotere sociale processen zoals klimaatverandering, het opvoeden van kinderen of de ontwikkeling van steden.

In dit laatste, echter, kan men niet ontkennen dat bepaalde *feedback loops* onvolledig of zelfs doorgesneden zijn. Vooral het proces van burger-participatie lijkt een eenrichtingsstraat: de bijdrage van een burger aan stadsvernieuwing of aan beleid wordt zelden beantwoord met informatie over de gevolgen van de keuzes die de actieve burgers hebben voorgesteld. De burger ziet bijgevolg niet wat het effect is van zijn of haar bijdrage, heeft neiging zich te desengageren en raakt opnieuw vervreemd van het beleid waaraan hij of zij onderworpen is. Daartegenover staat dat als een burger ziet dat zijn of haar bijdrage impact heeft op de toekomstige situatie, dit hem of haar net kan motiveren om meer tijd en energie te steken in participatieve processen. Vandaar de aandacht die Minerva^{oo} besteedt aan het opzetten en onderhouden van *feedback loops*.

Minerva^{oo} doet een beroep op technologische en sociale processen voor het bekomen van een *Augmented Democracy*. Zich terdege bewust van de digitale kloof die nog steeds veel mensen uitsluit van toegang tot internet, acht Minerva^{oo} het toch onverstandig om technologische oplossingen voor obstakels in participatie aan democratie aan de kant te schuiven tot op het moment dat er 100% internet-toegang zou zijn. Computer-

gemedieerde technologie laat toe informatie te verwerken aan een ongeziene snelheid. Aan de hand van een gepaste architectuur zou deze technologie de integratie van ideeën en het onderhouden van *feedback loops* kunnen versnellen en op die manier ook haalbaar en beheersbaar maken zowel wat betreft tijd als kost. Nogmaals, informatie-technologie mag niet gezien worden als oplossing voor alle vormen van uitsluiting van burgers uit het besluitvormingsproces, maar toch zou ze een cruciale rol kunnen spelen. Daarnaast moeten burgers nog steeds samenkomen in *face-to-face* ontmoetingen om de toekomst van hun stad te bespreken en te plannen.

Augmented Democracy kan niet enkel berusten op een verhoogde betrokkenheid van burgers -of het nu is door technologie of betere zorg voor sociale processen- het houdt ook in dat het besluitvormingsproces zelf meer open wordt. De piramidale structuur van vertegenwoordiging, met aan de top het staatshoofd en het dichtst bij de grond het gemeenteraadslid, komt niet langer tegemoet aan de noden van de complexe, diverse en dynamische grootstad van vandaag. Getrouwheid verandert en is niet langer gebaseerd op ideologieën die vervat kunnen worden in een politieke groep. Daardoor worden legislaturen van 4 tot 6 jaar onvoldoende responsief tegenover veranderende overtuigingen en milieus. Minerva^{oo} gelooft in een vorm van democratie die niet langer gebaseerd is op representatie, maar eerder op thematische delegatie. Per thema kan een deelnemer zijn of haar stem in het besluitvormingsproces delegeren aan een "afgevaardigde" waarmee hij of zij vertrouwd is, waarin hij of zij vertrouwen heeft of waarmee hij of zij een opvatting deelt. Deze "afvaardiging" is voorwaardelijk omdat ze afgestemd is op de hoeveelheid informatie die de "afgevaardigde" terugkoppelt over de evolutie van het besluitvormingsproces. Daarom is ze beperkt in tijd en kan ze op ieder moment ingetrokken worden. Informatie-technologie kan deze processen meer efficiënt maken zonder zelf voorwaardelijk te zijn.

Het dubbel spoor van verbeterde technologische en sociale processen enerzijds, en een delegatieve vorm van democratie anderzijds, geven Minerva^{oo} een innovatieve kant. Door de beslissingsmacht als het ware te doen roteren onder afgevaardigden kan het delen van die beslissingsmacht toenemen, en kan informatie over de huidige stand van zaken bovendien teruggekoppeld worden naar de burgers. Minerva^{oo} is nog niet in de praktijk uitgetoet, hoewel experimenten onder de noemers *Liquid Democracy* en *Participatory Platforms* zich reeds in een ver gevorderd stadium bevinden. In 2013 stelt City Mine(d) voor om Minerva^{oo} op zeer lokaal niveau te testen in de Europawijk in Brussel. Reeds goed ontwikkelde sociale netwerken en een luisterbereide overheid vormen een unieke gelegenheid voor een nieuw gesitueerd experiment in *Augmented Democracy*.